

Oversigtsartikel versus systematisk oversigtsartikel – hvorledes vælges højeste niveau af evidens?

af Palle Larsen Ph.d. studerende, Britta Hørdam Ph.d., Projektleder, Steen Boesby, Dr .Med, Ledende overlæge og Preben U Pedersen Ph.d. Lektor

Denne artikel sætter fokus på indsamlingen af den bedste evidens til belysning af kliniske spørgsmål i forbindelse med udviklingen af kliniske retningslinjer. Gennem de sidste 10 – 15 år er der arbejdet intenst med udviklingen af systemer til forbedring af evidens [1-3]. Det er blandt andet begreber som oversigtsartikel (review), systematisk oversigtsartikel (systematic review) og metaanalyser (meta-analysis), der optræder i forskellige sammenhænge, og ofte bruges i flæng.

I denne artikel gives en oversigt over ligheder og forskelle mellem oversigtsartikel og systematisk oversigtsartikel. Afslutningsvis skitseres perspektiver på den forventede udvikling inden for området. Formålet er, at skabe endnu stærkere evidens til understøttelse af kliniske beslutninger til gavn for patienter, sundhedspersonale og deres pårørende.

Et tilbageblik

I tiden før Center for Kliniske Retningslinjer, arbejdede hvert enkelt hospital med udvikling af kliniske retningslinjer som grundlag for kliniske beslutninger. Ved centrets oprettelse er dette arbejde dels blevet landsdækkende, således at en retningslinje kan anvendes af alle, dels er arbejdet med en systematisering af viden inden for kliniske områder højt prioriteret, for at sikre den bedst mulige evidens indenfor de respektive kliniske områder.

Hovedhjørnesteinene i denne proces er for det første det stillede kliniske spørgsmål, der danner grundlaget for udformningen af et fokuseret spørgsmål, og for det andet den efterfølgende systematiske litteratursøgning, med udvælgelse af viden baseret på kritisk vurdering af de fundne artikler. Arbejdet med kliniske retningslinjer kræver den bedst tilgængelige evidens, hvorfor der arbejdes ud fra systematiske søgninger på

prævurderede materialer. Her tænkes på litteratur fra Cochrane, CINAHL, PubMed etc. Arbejdet vurderes og klassificeres ud fra evidensstyrke og -grad. Højeste niveau er metaanalyse og systematiske oversigtsartikler og laveste en oversigtsartikel [4]. I Center for Kliniske Retningslinjer støder vi ofte på spørgsmål om, hvad der adskiller systematiske oversigtsartikler og oversigtsartikler.

Systematiske oversigtsartikler versus oversigtsartikler

Cochrane Collaboration definerer systematiske oversigtsartikler således: " *A review of a clearly formulated question that uses systematic and explicit methods to identify, select, and critically appraise relevant research, and to collect and analyse data from the studies that are included in the review. Statistical methods (**meta-analysis**) may or may not be used to analyse and summarise the results of the included studies*"[5].

I modsætning hertil står oversigtsartikler som hos Cochrane defineres som: " *A review article in the medical literature which summarises a number of different studies and may draw conclusions about a particular intervention. Review articles are often not systematic. Review articles are also sometimes called overviews.*"[5].

Det bliver således et klart skel mellem systematiske oversigtsartikler (se Tabel 1) og oversigtsartikler, idet oversigtsartiklen giver en grundig oversigt over et emne på et givent tidspunkt - altså et relativt bredt beskrevet område, mens den systematiske oversigtsartikel kommer betragteligt dybere ned i emnet, og således giver en specifik viden om det helt præcise fokuserede spørgsmål, der ønskes besvaret gennem arbejdet.

Systematiske oversigtsartikler

Systematiske oversigtsartikler skal udarbejdes af et team på mindst to personer, der har en grundig forståelse af både det kliniske område og indsigt i den nødvendige metodologi til kritisk vurdering af den foreliggende forskning. Dette tjener til at minimere - uden helt at udelukke - menneskelige fejl og bias (4).

Systematiske oversigtsartikler må ikke forveksles med meta-analyser, der i realiteten er en statistisk analyse af resultaterne fra forskellige undersøgelser. Meta-analyser er ofte inkluderet i systematiske oversigtsartikler, hvor det er muligt (4).

Ved publicering via Cochrane Collaboration eller Joanna Briggs Institute, skal der foreligge en protokol, der skal godkendes af eksperter inden arbejdet påbegyndes.

Tabel1.: Forskelle i krav til Systematisk oversigtsartikel og oversigtsartikel

Sammenligning af krav til Systematiske oversigtsartikel og oversigtsartikel		
	Systematisk oversigtsartikel	Oversigtsartikel
Er der en velafgrænset og relevant klinisk problemstilling?	Krav	Ikke krav
Metodologi ¹	Krav	Ikke krav
Var litteratursøgningen tilstrækkelig grundig til at identificere alle relevante undersøgelser?	Krav	Ikke krav
Foretages systematisk vurdering af de inkluderede studiers kvalitet – af min. 2 personer uafhængigt?	Krav	Ikke Krav
Var undersøgelseernes kvalitet vurderet og taget i betragtning?	Krav	Ikke Krav
Berører analysen alle potentielle positive og	Krav	Ikke krav

¹ En af nøgledistinktionerne mellem en systematisk oversigtsartikel (systematic review) og en almindelig oversigtsartikel (review) er anvendelsen af systematisk metodologi. En systematisk oversigtsartikel bør indeholde en detaljeret beskrivelse af metoden til at identificere og evaluere de enkelte undersøgelser i oversigten. Hvis denne beskrivelse mangler, er det umuligt at foretage en grundig bedømmelse af oversigtens kvalitet (SST) http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Evidens%20og%20metode/Litteraturvurdering/Checkliste_1.aspx

negative effekter af interventionen?		
--------------------------------------	--	--

Kritisk vurdering

Kritisk vurdering - som er kernen af en systematisk oversigtsartikel – forudsætter tid og fornøden metodisk indsigt. Processen begynder med grundig gennemgang af alle aspekter af undersøgelserne, der er udvalgt til optagelse i den systematiske oversigtsartikel. Vurderingen nedbryder undersøgelsen i en række komponenter med henblik på systematisk at få foretaget en vurdering af undersøgelsesernes kvalitet. Vurderingen fokuserer bl.a. på: karakteristik af deltagere, de mål for resultaterne, der anvendes, studiets planlægning og opfølgning i forhold til deltagere, og hensigtsmæssigheden af statistiske analyser.

Fordelene ved en systematisk oversigtsartikel (4):

- **Kondensering:** gør det muligt for læseren at få adgang til konsoliderede resultater af store mængder af oplysninger;
- **Mål:** at mindske (men ikke fjerne) risikoen for bias og fejl
- **Balanceret:** vurdere pro et contra i forhold til en klinisk problemstilling, da alt relevant litteratur er fundet og vurderet på baggrund af en grundig og systematiske søgestrategi
- **Verificerbar:** processen er gennemskuelig, den giver læseren indsigt i nøjagtigt, hvordan konklusioner blev nået
- **Gentages:** kan eftergøres af andre ved hjælp af den beskrevne strukturerede metode
- **Fleksibel:** kan opdateres regelmæssigt
- **Dynamisk:** der identificeres områder, der er ved at blive underundersøgt eller ved at påpege nye forskningsspørgsmål
- **Læsbar:** præsenterer en samling af forskningsresultater i et format, der er lettere at læse og forstå.

Grundlag for evidens

I bestræbelserne på, at udvikle et stærkere grundlag for evidensbaseret viden i de danske kliniske retningslinjer er Centrets strategi at indgå i internationalt samarbejde

for at understøtte denne udvikling. Som beskrevet i anden artikel i dette nyhedsbrev er et samarbejde med Joanna Briggs Institute University of Adelaide i en spirende fase. The Joanna Briggs Institute arbejder ud fra systematiske oversigtsartikler, der bygger på en sammenskrivning af artikler, der repræsenterer forskellige studiedesigns som for eksempel cohortestudier, diagnostiske tests og case control studier [6], i modsætning til Cochrane, der anvender metaanalyser, som metode til sammen-skrivning af klinisk kontrollerede studier (RCT).

I forlængelse heraf skal for god ordens skyld nævnes, at Joanna Briggs er medstifter af "Cochrane for Nursing", der bygger på samme designkrav som Cochrane.

Overført til udarbejdelsen af kliniske retningslinjer kan påpeges, at *et review, kan være medvirkende til at inspirere* til udarbejdelsen af såvel det kliniske - som fokuserede spørgsmål, mens *det systematiske review kan være medvirkende i besvarelsen* af det stillede fokuserede spørgsmål

Diskussion

Arbejdet med evidensbaseret viden er et vigtigt skridt i retningen af en bedre kvalitet i løsningen af de kliniske problemstillinger i praksis. Det er derfor nødvendigt hele tiden at være opmærksom på, hvilke udviklingstendenser, der er indenfor området, samtidig med, at den enkelte besidder den kompetence, der kræves i arbejdet med udarbejdelsen af kliniske retningslinjer.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at der internationalt, med voldsom hast, sker en stigning/øgning inden for den evidensbaserede viden. Det er en udvikling, som vi er nødt til at sætte os ind i, følge med og deltage i, således at det danske sundhedsvæsen, kan leve op til kravet om anvendelse af den bedste nationale og internationale viden. Dette er et politisk mål i Danmark. Samarbejdet med Joanna Briggs Institute giver muligheder for at få øget indsigt og færdigheder i at udarbejde systematiske oversigtsartikler, til publicering på Cochrane for Nursing, men også for at deltage i ovennævnte udvikling.

Konklusion

Som det fremgår af tabel 1 er en oversigtsartikel en udmærket artikelform, som giver en bred indføring i et område, hvor viden er indsamlet i en given tidsperiode. Dette giver således god mening til anvendelse i eksempelvis den kliniske retningslinjes

baggrundsafsnit. Herover for står systematiske oversigtsartikler, der giver mulighed for at få svar på det helt konkrete stillede fokuserede spørgsmål, og således kan være medvirkende til, at der arbejdes i dybden med området altså, at der er en meget høj evidens for det, der ønskes besvaret.

Perspektiver

Udviklingen inden for den evidensbaserede sygepleje følges nøje af centrets medarbejdere, og der arbejdes strategisk hen mod deltagelse i den løbende udvikling af arbejdet med evidensbaseret viden. Inspireret af artiklen: "Accessing pre-appraised evidence"[1] vil Center for Kliniske Retningslinjer i den kommende tid fokusere på udarbejdelse af systematiske oversigtsartikler. Centret vil indgå i det internationale arbejde med den videre udvikling af evidensbegrebet. Dette ses som en nødvendighed for at etablere det bedst mulige grundlag for at træffe de bedste beslutninger i klinisk praksis.

Referencer

1. DiCebso , A.B., Liz ; Haynes, Brian, *Accessing pre-appraised evidence: fine tuning the 5S model into a 6S model*. Evidence based nursing, 2009. **12**(4): p. 96 - 101.
2. Higgins, J.P.T., et al., *Measuring inconsistency in meta-analyses*. BMJ, 2003. **327**(7414): p. 557-560.
3. Glasziou Paul, D.M., Chris , Salisbuty Janet, *Evidence-Based practice workbook*. second ed. 2009: Blackwell Publishing. 199.
4. www.research-matters.net, *Systematic Reviews*. Research matters., in govenance, equity and healt.
5. <http://www.cochrane.org/glossary/5#term387>.
6. The Joanna Briggs Institute, *Joanna Briggs Institute Reviewers' Manual: 2008 edition*. 2008: The Joanna Briggs Institute.